

Előfizetési árak:

Kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben na. noz. átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
N. és; evre	10 frt — kr.
Egyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 6.

A kvóta és a béke.

Hónapok óta eszi bús vacsoráit az ellenzék, hónapok óta nem tud jó ízűt enni a kormánypárt, mind kettőnek a kvóta feküdt meg a gyomrára. A kvóta, melyet sem elvacsorázni, sem agyon dikciózni nem lehet, — melylyel szemben tenni kéne már valamit.

A kvóta bizottság becsületes, hazafias munkát végzett. Nem engedték óhaj, vagy parancs által vezetni magukat, hanem alapos tanulmány után, tiszteletet érdemlő határozottsággal alkották meg a renunziációt, melynek rövid, de alkuvást nem ismerő eredménye a „non possumus”, nem fogadjuk el a kvóta felemelést.

Most ugyanazon személyekből áll a kvóta bizottság, s feleletük is ugyanaz — az egész haza hálája érte.

Miért kell pedig így örülnünk a bizottság elutasító határozatának? Miről van szó, ha a kvóta felemeléséről szólnunk?

Minden perzentnyi felemelés egy milliót jelent évenként. De nem ez a felháborító. Azt igenis mondjuk, állítjuk, hogy a magyar nép terhei dacára is tud évenként nem egy, de több milliót is áldozni — ha! ha nemes czél követeli az áldozatot, fel tudja áldozni ékszerait a nép, drágaságait és harangjait az egyház, életét a honfi, ha hazája kívánja. Nem az áldozatkészség hiányzik belőlünk, nem a pénz utáni fájdalom, vagy vágy küldi a tagadó választ, hanem az, hogy itt nem áldozatról van szó, nem hazánk érdekéről; de sőt káráról, nemzeti önérzetünk megalázásáról, magunk meghunyászkodá-

sáról; arról van itt szó, hogy zsoldot fizessünk-e az osztráknak, adófizetői legyünk-e egy idegen államnak. És arról, hogy érdemes-e évtizedekig tartó, milliókra menő áldozatot hozni kormányválság kikerüléseért.

Ami méltányos, azt elvállaltuk, a ránk eső részét a közös adósságnak fizettük. Ma sem fizethetünk többet jogosan, kimutatta a kvóta bizottság alapos tanulmánya s ha fizetnénk: elvesztettük a jogunkat arra, hogy nemzeti önállóságunkat becsüljük — ha fizetünk, meghunyászkodunk Ausztria ingadozó kormánya előtt.

És miért hajolnánk meg? Ausztriának az érdeke, hogy béke legyen. Idáig az ő békéjét a kiegyezés biztosította. Miért fogadtuk mi el a kiegyezést, melyért megalkotói bocsánatot kértek a magyar parlamenttől? Azért, mert teljes nemzeti önállóságunk fokozatos kifejlészettségét reméltük tőle. Azért, mert azt hittük, hogy alap, melyre még építeni kell és fogunk is.

Nos, ha a kiegyezés keretén belül még a kvóta beli status sem tudjuk fenn tartani, — mit álmodozunk akkor a közjogi alap kiszélesítéséről?!

Bánffy miniszterelnök a magyar kvóta bizottság záró ülésén köszönetet szavazott a bizottságnak az alapos munkáért, a férfias bátorságért és kitartásáért, — de ő maga nem szándékozik követni a férfias kitartást. Kijelentette, hogy nem jogos, nem méltányos ugyan, hogy többet fizessünk, — de áldozatot kell hozni, hogy véget vessünk ennek a lehetetlen helyzetnek. A kormány törekedni fog arra, hogy ez az áldozat ne legyen nagyobb annál, mint amennyit a szükség parancsol.

Más szóval Bánffy bejelentette, hogy a kormány kész felemelni a kvótát. Ezután már csak arról lesz szó, hogy hány perzent lesz az emelés és hogy — melyik kormány lesz az emelés áldozata?

Bánffy — úgy látszik — el van határozva véget vetni a reá nézve lehetetlen helyzetnek és megalkudni — a szükségkel. Ez lehet reá nézve biztató, — de az országra nem valami vigasztaló. A Bánffy kormány nem éri meg ezt a nagy áldozatot és ezt a nagy megalázódást.

A sajtó cenzúra.

Napok óta tárgyalja már a képviselőház igazságügyi bizottsága Erdélyi miniszter famózus javaslatát a sajtószabadság megszorításáról. A tárgyalás menetét feszült figyelemmel lesi az ország, mert a sajtószabadság kiegészítő részét képezi a magyar alkotmányos jogoknak, melyeknek csorbítása, vagy nullifikálása senkit sem hagyhat közönyösen. És csakugyan már a bizottság tárgyalásain is akadtak szónokok a kormánypárton is, akik a legélesebb kritika alá vették a jogfosztó javaslat alapelveit s bár a miniszterelnök kabinet kérdéssé tette a dolgot, azért Chorin F. a javaslat előadója, továbbá Szivák Imre, Emmer Kornél s más oszlopos mamelukok határozottan megtámadták és elítélték a javaslatot. A bizottság tegnapi ülésén aztán dacára Polónyi prókatorkodásának nagy többséggel leszavazták a javaslat 15. §-át. Mára virradóra azonban jobban összeszedték magukat a bizottság hű kormánypárti tagjai és — mint táviratilag értesülünk — a 16. §-a, mely a magán becsületsértési eseteket az esküdtészek köréből kivonja a bizottság mai tárgyalásán egy szót többséggel keresztülmélt.

A „TISZANTÚL“ TÁRCZAJA.

Egy kis meglepetés.

Irta: F. Novák Ferencz.

Bejáratos volt Franczi sógorom — mikor még nem volt abban a szerencsés helyzetben, hogy nővéremet feleségének nevezhesse, — egy budai jó modoru polgár családba, hol is a szép szőke Teresikének nagyba tette a szőpét, — s mit Teresike nem is utasított vissza. Rendesen ott ebédelt vasárnaponként és a gondos mama mindig Teresike mellett jelölte ki részére a helyet az ebédnél, s Franczi pedig apróbb figyelmességek által akarta a mama jóindulatát meghálálni.

A viszony már kezdett közöttük annyira bizalmassá válni, hogy a szomszédok már arról kezdtek suttogni, miszerint Franczi bizonyosan el veszi Teresikét feleségül.

De a kártyába beleszólt a nővérem is, ki Teresikének még az iskolából nagy ellensége volt, nem nyugodott addig míg Franczit — Teresikétől el nem hódította. S minthogy Franczinak háza is volt, — kétszeres oka is volt a horgot reá kivetni. Szegény Franczi csak akkor kapott már észhez, mikor a horogba már belé akadt, hiába eviczelt, jól meg volt fogva, — meg talán még örült is neki. Hamar

elfelejtette az ő Teresikéjét, annyira bele gabalyodott nővérem szeméibe.

Hamarosan meg is tartották az esküvőt, — Teresike hoppon maradt.

Hogy dühöngött Teresike kedves mamájával együtt, esküdt ellensége lett nővéremnek; megfogadta, hogy addig nem nyugszik meg meg nem boszulja magát.

Eddig én egészen semleges állást foglaltam el az egész dologban. Volt azonban annak a cserben hagyott Teresikének egy fekete szemü Nancsi nevű nővére, hogy-hogy nem én ezekbe a fekete szemekbe egyszer véletlenségből bele találtam tekinteni, — azóta aztán folyton Nancsiról kezdtem ábrándozni. A hol csak szerét ejthettem mindenütt lovagjául szegődtem.

Nővérem még biztatott is, hogy csak udvaroljak neki, — úgy gondolta, majd én leszek a játékban az ütő kártya; — már előre nevetett, hogy mennyire fognak Teresikék boszankodni, ha Nancsi velem is úgy fog járni mint Franczi Teresivel. Tudta ő nagyon jól, hogy milyen csapodár öcsese van neki, — esze ágában sem volt, hogy ebből még komolyabb viszony is lehet majd.

Egy szép napon beálltok nővéremhez, — s kijelentem előtte, hogy Nancsikát feleségül veszem. Nagyon kaczagott szemembe, — azt hitte, hogy tréfálok vele; minden komolysággal összeszedtem, míg meggyőztem arról, hogy a legkomolyabban beszélek most az egyszer. Erre

nővérem sarkon fordult és azt mondta, hogy én akkor az ő házába a lábam be ne tegyem s ott hagyott a feképnél.

Már nem léphettem vissza, az esküvőt megtartottuk. De sem a sógorom sem pedig a nővérem nem voltak ott a lakadalmaman, az egész familiából csak egy gazdag agglagény nagybátyám jött el, — az volt az egyik násznagyom. Megigérte akkor, hogy nem fog elfelejteni, — a fő örököse én leszek. Erre aztán ugyancsak igyekeztünk kegyét megnyerni. Különösen nagyon jól találta magát most már sógornémmal Teresikével.

Mikor haza utazott nagybátyám, — megveregette jókedvűen a vállam, s azt mondta, hogy a legkedvesebb napjai közé fogja a most nálam eltöltött idejét számítani. Önleégülten dörzsölgettem kezeimet, — még ilyen barátságos sohasem volt hozzám. Na gondolám, most már én is benne vagyok a gráciába, nem csak a nővérem. Bizony szép summa pénzt várhatok tőle.

Én is össze csomagoltattam, — s feleségemmel hosszabb nászi utra indultunk.

Mikor a nászútról vissza érkeztünk, — alig pihentük ki az ut fáradalmait, — egy levelet kapok nagybátyámtól, melyben azt írja, hogy ha nincsen terhemre, akkor látogassam meg őt feleségemmel együtt; mert egy kis meglepetésben akar bennünket részesíteni, — de arra kér, hogy e levélről ne szóljak sen-

tegnapi vereség után kissé furesának hangzanék ez a győzelem, ha nem szoktatta volna már a mostani kormány a legnagyobb furesaságokhoz is az ország idegeit. Erőszak és taktika már sok ilyen pyrihusi győzelmet eredményezett a Bánffy kabinetnek! Meggyűlik evvel még a baj a plenumban is.

A bibornok jubileuma.

— Ujabb üdvözlő táviratok és levelek. —

Habár ides-tova egy hét választ el bennünket a bibornok aranymiséjétől, még egyre érkeznek a nagyváradai püspöki aulába az üdvözlő táviratok.

Talliáni bécsi pápai nunczius francia nyelven sürgönyözött a bibornoknak; Brankovics karlovczai szerb patriárka már régebben elküldte üdvözlését.

Ujabbán Tallián Béla képviselő a következőket sürgönyözte:

A Mindenhatónak áldása, királyunk kegye, az ország közbecsülése, hiveinek szeretete kísérte még hosszú-hosszu időn át Főmagasságod áldásos életét, minket tartson meg eddigi barátságban.

Dr. Jánossy Demjén: »Fogadja Eminenciád úgy is mint a valódi munkás vallásosság és hazaszeretet tündöklő példányképe, úgy is mint a valódi tudomány, művészet, nevelés és jótékony páratlanul magasan fénylő csillaga és maeczenása felszázados áldozásának jubileuma alkalmából, a kristály tiszta gyémántként ragyogó fényes életpálya határkúvénél igaz — és őszinte szívből eredő gratulációm.

Deschan Achilles temesvári alispán: »Fogadja kegyesen Eminenciád mély tiszteletteljes üdvözlőnként, engedje kifejeznem büszkeségemet a felett, hogy a nagy férfit, kit most az egész ország ünnepel a mi megyénk szülte.

Salacz Gyula kir. tanácsos aradi polgármester: Eminenciád áldozásága ötvenedik évfordulójának ünnepében legmelegebben részt vesz azon város polgársága is, a mely városhoz Eminenciád ifjú korának emlékei fűzik s a mely polgárság Eminenciád egyházi, polgári s hazafiai erényei elévülhetlen érdemei előtt legmélyebb tisztelettel s a tiszta elismerés hódolatával hajlik meg és én ezen érzelmek tolmácsolásául Eminenciádat Arad város nevében és összes polgárai nevében szívem mélyéből üdvözlöm a legbensőbb örömmel, kifejezve kérem a Mindenható Urát, áraszsa el áldásaival Eminenciádat, hogy magát

kinek. Kissé furesának találtam e levelet, de nem akartam vele ellenkezésbe jönni — félttem, hogy még kihágy a testamentomból, — anélkül, hogy még csak anyósomat is meglátogatam volna, újra csomagoltattam s hajtattunk ki a vasúthoz.

Amint a Perronon fel és le járkálunk észre veszem, hogy nővérem és sógorom szintén utra készen vannak. Hogy ne találkozzam velük, félre húzódtunk egy sarokba. Mikor a beszállásra a jel megadatott, — megvártam míg ők beszállnak a kupéba, — s csak azután szálltam én is fel egy másik kupéba a feleségemmel.

Mikor megérkeztünk a nagybátyám tanyájára, látom, hogy két kocsi is vár ott. Már élttem a gyanuperral, hogy Fránczi sógoromé szintén oda készülnek a hova mi. Hidegen üdvözlöttük egymást, — egyik kocsiba bele ültek ők, a másikba mi.

Mikor a kocsik megállottak nagybátyám udvarán, tárt karokkal fogadott bennünket s a legnagyobb előzékenységgel vezetett bennünket a lakásába. Majd oda lettünk a bámulattól, — az azelőtt puritán egyszerűséggel berendezett szobák újra voltak pingálva s a legnagyobb eleganciával bebutorozva.

Nagybátyám sorra mutogatta szobáit, — csak egy szobába nem engedett bemenni bennünket, — azt mondta, ott tartogatja számunkra a meglepetést.

Most már kezdünk nővéremmel beszél-

magasztos és szent hivatásának, az Ő dicsőségére, hiveinek üdvére, még sok évig szentelhesse. Magunkat Eminenciád kegyességébe ajánljuk, s áldását kérjük. Alázatos tisztelettel.

Mihályi Viktor gyulafehérvári s fogarasi érsek s metropolita: Hódolattal üdvözljük áldozári ötven éves jubileumát! Magasztos tanát hirdesse sokáig meggyőződésének egész melegével az egyház dicsőségére, a haza üdvére. Ad multos annos!

A berlini magyar-egyesület üdvözlő irata.

A berlini magyar-egyesület a következő szép gratulációt küldte az aranymisé bibornoknak.

Főmagasságu Urunk!

A berlini magyar egyesület több mint félszázadon keresztül a külföld ezen kimagasló központján gyakorolt hazafiai működésében mindenkor buzgón követve szeretett hazánkban országszerte nyilvánult nemzeti érzelmeket nagy lelkesedéssel csatlakozik azon hódoló megtiszteltetésekhez, melyek Főmagasságodnak félszázados áldozári jubileuma alkalmából oly igazán és lelkesülten méltatták Főmagasságodnak a haza és nemzet iránt kifejtett áldásdús működését . . .

A berlini magyar egyesület eme igaz és lelkes hódolatnak kiváló bizonyítékát kívánván adni, Főmagasságot egyhangulag dísztagjának megválasztotta, mely dísztségekben Főmagasságodnak áldott emlékü elődjét a nagyváradai széken: néhai Ipolyi Arnold Ő Nagyméltóságát is voltunk szerencsések egyletünkhez tartozónak számítani.

A Mindenható áldja és tartsa meg Főmagasságodat a legjobb egészségben és erőben még számos éveken át hazánk és nemzetünk javára.

A berlini magyar egyesületnek 1897. május 5-én tartott rendes közgyűléséből és díszelnöke Szögyény Marich László eszázari és királyi nagykövet Ő Nagyméltóságának jóváhagyásából.

Krausz Bernát

elnök.

A „kath. kör“ matinéje.

— Schlauch-ünnepély. —

Nagyvárad nagynevű bibornok-püspökének 50 éves áldozásága megünneplésére rendezett nagyszabású jubileumi ünnepségek sorozatához tartozik még a nagyváradai »kath. kör« tegnapi matinéje is. A fiatal kör, melyről már megszoktuk, hogy valamennyi általa rendezett mulatság vagy matinéje kitűnően sikerül, ezuttal

getni is, mert nem akartuk nagybátyám előtt mutatni, hogy még csak nem is voltunk egymáshoz. Kezdem sejteni, hogy nem véletlenségből jöttünk mi együtt ide, hanem nagybátyám hívta meg Fráncziékat is. A kíváncsiság már nagyon fel volt bennünk tüzelve, alig bírtunk már magunkon uralkodni,

Nagybátyám, hogy kíváncsiságunkat még jobban tüzelje, körül vezetett bennünket a kertben s a legunalmasabb részletességgel kezdett minden egyes gyümölcs fajáról beszélni. Elmondta, hogy kitől kapta, mint nevelte fel, mennyi baja volt vele. — alig győztük már a végét várni. Amint véletlenségből a virágágyak közé tekintek, hát egy fehér női batiszt zsebendőt látok ott heverni, — felveszem a földről, de ugyanazon pillanatban nagybátyám egészen elvörösödve kapja ki a kezemből — s azt mondja, hogy ez az övé. E kinos jelenetnek éppen a legalkalmasabb pillanatban az uzsonnára hívó csegettyű hangja vetett véget.

Szóltanul mentünk fel az ebédlőbe, midőn nagybátyám magát az ünnepélyes állásba vágja és kijelenti, hogy itt az ideje, hogy a meglepetést, melyet számunkra tartogatott, felfedezhesse — midőn a másik szoba ajtaja kinyílik és a küszöbön világos kék selyem pongyolában Teresi jelenik meg, — nagybátyám pedig bemutatja, — a feleségem.

is méltó maradt e jó hírnevére. Olyan díszes és elegáns közönség, olyan jó és ügyesen összeállított program mellett természetesen, hogy a tegnapi matinéje is egyik főeseménye volt a napnak Nagyvárad életében s a kör bebizonyította újlag, hogy jelenleg Nagyvárad legagilisabb egylete. — Ezzel az ünnepélyvel különben a kör csak hálóját róttá le a bibornok iránt, kinek támogatása nélkül az talán még évek múlva sem jöhetett volna létre.

A matinéje lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

A matinéje.

Daczára a zuhogó esőnek, mely tegnap óta szüntelen szakad, hol lassabban, hol erősebben s mely egészen csatkossá tette az utcákat s daczára a valósággal őszivé változott hűvös időjárásnak, már jóval 11 óra előtt sürű egymástánban robogtak a bérkocsik és fogatok a »katholikus kör« apácza-utcai helyisége elé, melynek lépcsőházát J e l l i n e k Ferencz műkertész valóságos virágházzá varázsolta. Fel egészen a terem ajtajáig s bent a teremben is egymás mellett üvegházi növényekből, babéreserjék és pálmákból, izléses csoportok, voltak felállítva, melyek nagyban emelték az ünnepi hangulatot.

Bent a teremben a hátsó fal előtt egy szőnyegekkel letakart pódiumon állott a zongora. A falon lévő két képet: a pápa és a bibornok arcképeit friss babérmalomszörű övezte.

A nagy terem, mely újlag igen kicsinynek bizonyult, csakhamar megtelt Nagyvárad előkelő hölgyközönségének színe-javával, míg a billiard terem zsufolásig volt férfakkal, úgy hogy mikor pont 11 órakor a bibornok, kit riadó éljenzéssel fogadtak, a terembe lépett, már alig lehetett mozogni.

Az első sor fauteuileit S c h l a u c h Lőrincz bibornok, ki egyszerű biborszegélyű fekete reverendában jelent meg, gróf B a t t h y á n y József és N o g á l l János püspök foglalták el, míg a többi sorokban ott voltak:

Des Escherolles Kruspér Sándorné, gr. Batthyány Józsefné, br. Gerliczy Félixné, Réviczkyné, Pongrácz Julia grófnő, dr. Molnár Imréné, Dus Lászlóné, P Nagy Kálmánné, Cziffra Gerőné, Böszörményi Gézané, Ficzek Lajosné, Bozóky Béláné, Tóth Mártonné, Vári Szabó Béláné, dr. Korda Kálmánné, Szunyogh Lórádné, Géczy Lajosné, Frankó Endréné, Bige Gyuláné, Peiser Károlyné, Beleznay Antalné, özv. Grunwald Henrikné, Buzási Józsefné, Hoffmann Henrikné, dr. Fássy Lajosné, dr. Persz Adolfné, dr. Szolcsányi Hugóné, Ragány Jánosné, Rácz Mihályné, Stark Róza, Zámbovovoszky Rezsőné, Szokoly Tamásné, stb. stb.

L e á n y o k: Des Escherolles Kruspér Laura, br. Podmaniczky Emma, Ficzek Margit, Tóth Margit, Frankó Margit, Korda Irén és Boriska, Csathó Ilona, Persz Aranka, Szolcsányi Irma, Bozóky Nóra, Dus Erzsébet, Böszörményi Tilda, Ámon Margit, Vári Szabó Margit, Géczy Irén, Kunyhóssy nővérek, Szokoly nővérek, Miskolczy nővérek stb. stb.

N o t a b i l i t á s a i n k k ö z ü l: Winkler József, Winterhalter Antal, dr. Bozóky Alajos, Zajnay János, Palotay László, Radnay Farkas, Des Escherolles Kruspér Károly, Géczy Lajos, Laurán Ágoston, Sipos Orbán, Tóth Márton, Böszörményi Géza, Rácz Mihály, Ficzek Lajos, id. Gálbory Sámuel, dr. Gálbory Sámuel, dr. Korda Kálmán, Mártonffy Bogdán, Dencs János, Szolcsányi Hugó, dr. Hoványi Gyula, dr. Schweiger Ede, Kunyhóssy János, Stark Gyula, Beczkay Lajos stb. stb.

Ezenkívül még nagyszámú közönség és papság meg a papnövendékek A rendet karzallagos joghellátók tartották fenn.

A program első pontja a B e l e z n a y Antal saját szerzeményű és személyes vezetése alatt előpeott »Üdvözlő dal« volt, melyet a kör dalárdája adott elő nagy sikerrel és nagy tetszés mellett.

A matinéje kezdete előtt qu s Erzsébet Dus László városi főügyész leánya a bibor-

noknak gyönyörű virág csokrot nyújtott át a kör nevében rövid üdvözlő szavak kíséretében. A bibornok kegyesen fogadta a kis leány ajándékát.

Azután D u s László elnök lépett az emelvényre s a következő szép beszéddel üdvözölte a bibornokat.

Főmagasságu Bibornok Ur!

Szetett védnökünk!

Az öröm és hála együttes érzete vonzotta ma ide a kath. kör tagjait; az öröme azért, hogy Eminenciád elérte és túl is haladta már áldozásának 50-ik évfordulóját, mi által beteljesülve látjuk az írás ama szavait, hogy akit az Ur szeret, annak hosszú életet ad. Hosszu életet ad azért, hogy ne csak magvető legyen, hanem lássa kikelni az elvetett magot, lássa fejlődni és része legyen az aratás örömeiben.

A hála tiszta és nemes érzése vonzott ide bennünket azért, mert Eminenciádnak ha nem legnagyobb, de legértékesebb alkotásai közé tartozik a nagyváradi kath. kör.

Valóban ideje volt, hogy e kör megalkottassék.

A vallás-erkölcsi nevelés lassankint száműzve lön az iskolából ott, ahol állami fenntartás és segélyezés állott a tanügy vezetőinek rendelkezésére.

Vajjon »A XIX-ik század uralkodó eszméinek befolyása az államra« című hatalmas mű írója harmincz évvel ezelőtt, akkor, mikor a közoktatási törvényt alkotta, gondolt-e arra, hogy éppen az ő törvénye, a legideálisabb munkája, lesz alapköve a mai nevelési rendszernek, mely a legmagasztosabb ideált, a hitéletet akarja fölcserélni az anyaggal, s a közművelődés és tudás nevében hadat üzen a vallás-erkölcsi nevelésnek?

Valóban ama nagy küzdelemben, mely a szemünk előtt lefolyik, eszünkbe jut a görög hitrege ama küzdelme, melyet a Titánok, az őszanyag indított Zeusz, az isteni eszme ellen és amelynek végeredménye nem lehetett más, mint aminek lenni kellett, hogy a mennyei tűz, a legmagasztosabb ideál győzött az anyagon s megteremtí a természet hatalmas társadalmi rendjét.

A vallás-erkölcsi nevelés hiánya szükségessé tette, hogy a kath. hitélet a gyakori érintkezés által erősbüljön és szükségessé vált, hogy az egy valáshoz tartozók felismerjék egymást.

A katolikus kör beilleszkedett tehát a társadalmi életbe, nem azért, hogy harcot indítson, hanem hogy jogait védje és hiányt pótoljon.

Működésében hasonlít a ciprus fához, melynek gyökerei a földben vannak, de karjai az ég felé nyúlnak, s ahol megáll, szilárd, erős és hajlíthatlan.

Mégis mily számosan vannak épen hitéletünket elfogadó testvéreink között, kik ha épen szemben nem állanak is velünk, az anyagiakat féltve nem mernek közeledni hozzánk, kiknek csak a Megváltó szavaival felelhetünk: Mit félték kiesinyhitűek!

Eminenciád nagy alkotásainak egyike, a katolikus kör, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy örömeinek és hálijának kifejezést adjon.

Aranyunk, ezüstünk nincsen, hogy emléktárgyat állítsunk össze, hanem megnyitjuk érzelmeink kincses kamaráját és a legértékesebbet, szeretetünket adjuk Eminenciádnak emlékül, azon kívánságunk mellett, hogy Eminenciádat hivi öröme a jó Isten sokáig éltesse!

Ámon Margit és Tóth Margit darabjai.

A zajos egyre megújuló éljenezések és tapsok lecsillapuljou után, mely e beszédet követte, Ámon Margit, az arad-nagyváradi szintársulat bájos primadonnája lépett fel a pódiumra, gazdagon ruházott gyönyörű fehér selyem dísz magyar ruhában s mély csend közepette, a Belezna y Antal zongorakísérete mellett énekelte el Belezna y »Ave Mariá«-ját. Ámon gyönyörű tiszta, ezüstcsengésű hangjával finom pianóival daczára a terem rossz akusztikájának, most is oly könnyedén és biztosan bánt, hogy valósággal templomi hangulat vett erőt hallgatóságban, mely a darab végével zugó tapsviharban adott kifejezést tetszésének a rendezőség pedig gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a fiatal művésznőnek.

Azután Imrik Gusztáv szavaltta el a D u s László alkalmi költeményét, melyvel lapunk más helyén közlünk egész terjedelmében.

A széren előadott szavallat, melyet gyakran szakított félbe éljenezés, szintén nagy tetszést aratott, ez után

Tóth Margit k. a. ült a zongorához s meglepő ügyességgel és bravúrral Beethoven »Sonat pathétique« című darabját és Wagner »Tanhäuser operájának egy részletét játszotta el. A kitűnő ujj technikával és érzéssel előadott darabok nagy hatást keltettek s maga a bibornok is gratulált a szép tehetségű fiatal leánynak, kit a figyelmes rendezőség szép csokorral lepet meg.

A dalárda erre a »Pápai hymnust« énekelte el, melyet a közönség állva hallgatott meg s befejezése után hatalmasan megéljenezett.

Dencs János beszéde.

A program utolsó pontját Dencs János cz. kanonok szép beszéde képezte, mely a következő:

Hálával az imádandó isteni gondviselés iránt és lelkesült örömmel üdvözölte és üdvözli Eminenciádat aranymiséje alkalmából a kath. kör, és felette boldognak érzi magát azon szent és magasztos viszonytól fogva, mely a kath. kör tagjait, mint szent vallásnak buzgó hiveit, Főmagasságod főpásztori és atyai szerető szívéhez legközelebb fűzi; és éppen ez okból, a papság, a város és megye és az egész ország által tüntetészerűleg megünnepelet e magasztos alkalmat a kath. kör legőszintébb és bensőbb örömeinek, legmélyebb köszönete, hálijája és hódolatának és legforróbb szeretetének nyilvánítására megragadni, hűségének és a megbonthatlan együttérzés és összetartásának hétszögbevonhatlan bizonyítékát adni, legnemesebb vetekedéssel sietett és siet.

Eminenciádnak, egyházunk és hazánk féltett drága kincsének birtokában, míg sz. egyházunk és kedves hazánk büszkeségét és dicsőségét helyezi, mit pápa Ő Szeptsége és apostoli királyunk Ő Felsége legmagasztosabb kitüntetésekkel eléggé elismertek és beigazoltak, addig mi, a kath. kör. tagjai Eminenciádnak, mint főpásztorunknak tántoríthatlan hivi, Főmagasságod fővédnöksége alatt és kegyes utmutatása mellett, magunkat igen-igen boldognak ismerjük és tartjuk, és azért az áhitat legalázatosabb hangján kérjük a Mindenhatót, hogy Eminenciádat még igen soká, ép testben, ép lélekkel, teljes megelégedésben tartsa meg és éltesse egyházunknak, hazánkunk és nekünk hű nyájának; tartsa meg boldogan a forrón szeretett és szerető édes atyát, az őt hiven követő és engedelmes hiviének, gyermekeinek körében és azok további boldogítására. Éljen!

Szerény körünk évkönyvében a mai nagy nap kitörülhetlen arany betűkkel be lesz írva, midőn Eminenciád magas megjelenésével körünket megtisztelni és kitüntetni s ez által bennünket, a kör tagjait örök hájlára lekötelezni méltóztatott; egyzersmind kegyes érdeklődésével körünk tagjainak, az alapszabályokban meghatározott működésre, a buzditást megadni kegyeskedett.

Legmélyebb hála Eminenciádnak kitüntetett megjelenéséért, forró köszönet a negyérdemű díszes közönségnek szies részvételeért.

Fogadja Eminenciádat kegyesen aranymiséje emlékeül a kör részéről e költeményt.

Isten tartsa, Isten védje, Isten őrizze, Isten éltesse sokáig és boldogan Főmagasságodat.

Zajos éljenezések hangzottak el a szép beszédre, mely után Dencs János nyújtotta a bibornoknak a »Kath. kör« üdvözlő versét gyönyörű bitor-bárony kötésben, melynek czimlapján arany betűkkel van rányomtatva a dedikáció. A remek kötés Schmidt Gyulának, a kör könyvkötőjének műve.

Ezzel a szép ünnepély véget ért s a bibornok zajos éljenezést hagyta el a termet. A közönség erősen megéljenezte még gr. Batthyány József elnököt is, ki festői díszmagyar ruhában jelent meg az ünnepélyen s azután lassanként szétoszlott. Az ajtónál a nap emlékére minden egyes jelenlevőnek átnyújtották a kör üdvözlő versét, melyet remek nyomdai kiállításban készített el a »Szent László« nyomda.

A kitűnően sikerült matinée rendezéséért Dencs János és Imrik Gusztávot illeti meg az elismerés oroszán része.

Közigazgatási élet.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Tegnap délután tartotta meg Nagyvárad város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését.

Jelen voltak: Rácz Mihály polgármester-helyettes, aki a távollevő főispán helyett elnökölt, továbbá Sipos Orbán, Dús László, Hoványi Géza, Hlatky Endre, Komlóssy József, Gyurkovits Cornél, Miheli Adolf, Lázár Márton, dr. Hoványi Ferencz, dr. Grósz Albert, Rádl Ödön, Fauszt Elek, Mezey Mihály.

Felolvasták és tudomásul vették a polgármesteri havi jelentést a közigazgatás ápril havi állapotáról. A közegészségügy, közbiztonság és adóbefizetésekre vonatkozó adatokat már közöltük a jelentésből.

A szakelőadók jelentései nemlegesek.

A helyettes-pénzügyigazgató jelentése szerint márczius hó végeig ez évben 9706 frttal kedvezőbb az egyenes adók befizetése, mint az elmúlt év hasonló időszakában; a hadmenteségi díjak befizetése ellenben 280 frttal kedvezőtlenebb. — A IV. osztályu adók kivetése befejeztettek s már érvényesítve lettek és átadattak a városi adóhivatalnak. — A jelentést tudomásul vették.

Fassie Sándor tb. rendőrkapitány fegyelmi ügyében a közigazgatási-bizottság Fassiet megdorgálásra s az okozott kár megtérítésére ítélte. A belügyminiszter Fassiet a megdorgálás alól felmentette, mivel nem lát olyan nagyfokú mulasztást, hogy fegyelmileg büntetendő volna. A kártérítésre vonatkozólag pedig a tanács határozzon. — A miniszter határozatát tudomásul vették.

A városi közutak törzskönyvelésének hitelesítésére a polgármester elnöklöte alatt Némethy Károlyt, a városi főmérnököt és az államépítészeti hivatalt kérték fel. A hitelesítést június 21-re tűzték ki.

Dr. Kaza y Kálmán felebbezését Reich Sándor építkezése ügyében, valamint Cseh Zsigmond felebbezését Lőrincz Dávid fénymázgyárának engedélyezése ügyében — elutasították.

Az izr. hitközségnek az orsz. iskolai alaptól adandó 30,000 frt kölcsöne tárgyában a jótálló hitközségi tagokat megbízható, vagyonos embereknek jelenti a közigazgatási bizottság.

A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a közigazgatási bizottság mutassa ki, miszerint az iskola fenntartók közül kik tartanak a tanítói fizetés ötödéves pótlékára állami segélyből igényt. A tanfelügyelőnél 2150 frtra rugó összegig jelentettek be a város és egyes iskolák igényt. Egyetlen r. kath. iskola sem jelentette be igényét.

Az országos tanítói nyugdíjalapra minden egyes tanuló után fizetendő 15 krra nézve a Nagyvárad város által megajánlt átlagra nézve a tanfelügyelő már felterjesztést tett a miniszterhez. — A r. kath. iskolák nem tettek átlagos ajánlatot. Az újvárosi gör. keleti iskola átlag ajánlata elfogadható. — Az orth. izr. iskola azonban oly csekély összeget ajánlott átlagul, hogy a közigazgatási bizottság azt nem tartja elfogadhatónak.

Még néhány apróbb ügyet intéztek el s az ülés véget ért.

Nagyvárad utczáinak rendezése.

— Törlesztéses kölcsön felvétele. —

Nagyvárad városnak évenként mintegy 70 ezer forint áll rendelkezésére az utak és utcák fenntartására, kövezésére. De ez az összeg oly csekély, ha vesszük, hogy városunk utczáinak tulnyomó része még ma is úgy van, a hogy az Isten megteremtette; a legtöbb utcán még az uttest sincsen kijelölve és a gyalog-ut éppen olyan, mint a kocsik közlekedésére szánt pocsolya.

Eltekintve ettől, nagy baj az is, hogy ha egy teret, vagy nagyobb utcát rendbe hoz a város, évekre lekötí a kövezetvám-alapjövödelmének egy részét, mivel csak évekre

terjedő törlesztéssel készítheti el az ily nagyobb munkákat; a mi aztán jó időre megbénítja az utcák fokozatos tovább rendezését.

Most is így állunk. Korábban teljesített munkákért mintegy 75,000 korona tartozás terheli a kövezetvám-alapot, a mit évi törlesztéssel kell lefizetni. Jelenleg az évi 70,000 frtból évenként csak 50,000 frt jut az utcák burkolására és fenntartására, a többi az adóság törlesztésére megy fel.

Ebből az 50,000 frtból pedig fenn lehet tartani a már kövezett utcákat s némileg kavicsozolhatjuk a sártengert, de újabb burkolást vajmi keveset csinálhatunk. A szükség pedig e tekintetben nagyon is égető.

A szépsézet és közlekedési szakbizottság legutóbbi ülésén merült fel az eszme, hogy czélszerű volna egy kölcsönt felvenni, hosszabb idejű törlesztésre, a miből az összes tartozást (a miért törlesztés nélkül 5 százalék kamatot fizetünk) kifizetni s a most tervbe vett néhány utcát kiburkolni lehet.

A kölcsön törlesztése csak kis összeget vonna el a kövezetvám jövedelméből s nagyobb összeg maradna évenként újabb kövezésekre és a fenntartásra.

A szakbizottság a felvetett eszmét helyesen tartotta s ehhez képest tett előterjesztést a tanácshoz.

Busch Dávid városi főmérnök a szakbizottság véleményéhez képest elkészítette a költségvetést, hogy az 1897. évben mit kellene elkészíteni s erre a tartozás törlesztésével, mily összeg igényeltetnék.

A költségvetés szerint a Körözs főpart építéséből még fennlevő tartozás törlesztése 6000 kor. Vámbódékra kell 250 kor., kiburkolatlan utcák kavicsolására 5000 kor., nap-számra és kavicsolásra 3000 kor., sár és földszállításra 5000 kor., hidak és átvezetők 2000 korona, csatornákra 1000 korona.

Új burkolásokra: javításokra 11,000 kor., Kert-utcának Lädler műkövel és körözkövel burkolására 11,180 kor., (visszafizetés 1345 kor.) Nogáll-utca körözkö burkolására 8344 kor., Vámbódé-utca körözkö burkolására 15,696 kor., visszafiz. 400 kor.) Széna-utca aszfalt járda burkolása 1764 kor., (visszafiz. 557 kor.) József-utczán a légszesz áthelyezése 1388 kor. Fő-utczának a vasutól a kórházig újra burkolása kockakövel a szekérunton és a járdák műkövel burkolása 114,692 korona, (visszafiz. a háztulajdonos hozzájárulásaként 5838 kor.) Lakatos-utca körözkö burkolása 7712 kor., Körözs-utca alsó részének burkolása 17,340 kor., az új tűzér laktanya előtt körözkö és makadam burkolat 3750 kor. Ez összesen **184,703 korona.**

Ezenkívül kell szerszámokra 250 korona, a próba járdáért (a városháza előtt) Molocónak 3000 kor., jutalékokra 2500 kor., Nagy-Teleki-utca burkolásáért törlesztéses adósság 50000 frt, Nagy-Magyar-, Szaniszló- utcák és az Új-sor aszfaltozásáért törlesztéses adósság 16,048 kor., rendkívüli kiadásokra és locsolásra 6000 kor., vagyis:

az összes szükséglet 309,645 kor.
ez évben előirányoztatott 158,833 kor.
hiány 150,811 kor

A főmérnök javasolja, hogy a felleveendő törlesztéses kölcsön lejárati idejét s a fenti munkák költségeinek fedezését mutassa ki.

Tekintettel kellene lenni továbbá arra, hogy a kölcsön úgy vétessék fel, nehogy a nagyobb, általános rendezésnek utjában álljon.

UJDONSAGOK.

* **A bibornok látogatása.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok titkárja Fetsér Antal kíséretében tegnap délután látogatást tett özb. báró Gerliczy Félixnél és gróf Batthyány Józsefnél, kiknél mintegy fél óráig időzött.

* **M. T. Akadémia nagygyűlése.** A Magyar Tudományos Akadémia ezélt pezső élet színhelye voli, ezélt irányt szabott az irodalomban, ezélt még mind érdemes tagok foglaltak helyet benne s éppen ebben tünt ki a tagsági díjas egyetek sokasága között, ma nagytudományu férfiak ülnek benne esendes hallgatagsággal; ma már más fiók egyetek osztják meg tevékenységét s így minden pezső tervékenysége mumiává aszott. A kormány uszályhordozója a tiszteletreméltó egyesület, melynek pókhálós tudósai Láng Lajosnak a Nobel dynamit gyár részvénytársaság volt elnökének is helyet adnak, míg egy-egy igazi tehetséget alig méltányolnak. A mostani gyűlésnél is kitűnik a tiszteletre méltó egyesület titkos intenciója, mert ugyan igen sok érdemes tagot vett fel soraiba, de mikor Apponyi és Szilágyi Dezső között kellett választani — akkor még is csak mellőzött egy nagy tömeg érdemet s Szilágyit emelte a hallhatatlanok sorába. Ime a választás eredménye: Tiszteletbeli tag: Szilágyi Dezső; levelező tagok: Zolnai Gyula, Tagányi Károly, Leuárd Fülöp, Kélli Károly, Lenhossek Mihály, magocsi Dietz Sándor; kültagok: Pflueger Ede, Oswald Vilmos.

* **Ünnepély a papnöveldeben.** Holnap d. u. 5 órakor dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök aranymiséje alkalmából a papnöveldeben a növendékei ünnepélyt tartanak, melynek programja a következő:

1. Üdvözlő dal, szerzette Némethy József III. é. pn., zenéjét írta: Belezna A., előadja az énekkar.

2. Ünnepi beszéd, tartja Kovács Márton II. é. pn.

3. Alkalmi óda, írta Hetkó Valér I. é. pn., szavalja Klintók János III. é. pn.

4. Pápai himnus, előadja az énekkar.

* **„Emlék-lombok.”** A bibornok aranymiséje alkalmából Nagyváradi falai között lezajlott nagyszerű, lélekemelő ünnepélyek sokáig emlékezetében maradnak Nagyváradi közönségének s a nagy számmal idesereglett idegeneknek. Hogy a fényes, mondhatni fejedelmi ünnepély emléket minél maradandóbbá tegyük, a »Tiszántul» szerkesztősége díszes kötetben kiadta a jubiláris ünnepély leírását. A díszes könyv elsőlapját a bibornok remek kiállítású fényképfotója ékesíti; Részletesen le van írva a kötetben a bibornok életrajza, félszázados működésének méltatása, jótékonyasága s az ünnepély minden mozzanata. A díszes munka ára 40 kr.

* **Egy püspök, aki gyóntat.** Majláth Gusztáv gróf, az erdélyi püspök coadjutóra, kit múlt héten szentelt püspökké Császka György kalocsai érsek a napokban a baranyamegyei Bakoczára érkezett, mely szülőhelye. A lakosság nagy ünneppel fogadta a püspököt, ki harangzugás és mozsárlövészek közt vonult a templomba, hol — a májusi ájtatosságot tartotta. Először szent beszédet mondott a főpap örömeinek adva kifejezést, hogy földieinek személyesen oszthatja a főpásztori áldását, majd a szent Szűz iránti tisztelet üdvös voltáról szólott és felszólította a híveket, hogy május havát használják lelkek tökélyesítésére. Akik husvétii gyónásukat el nem végezték, tegyenek eleget kötelemeknek, **ő maga is szívesen fogadja a gyónókat.** Predikáció végez, tével püspöki áldását adta a jelenvoltakra. Utána litániát tartott a gróf-püspök, a melynek befejeztével ismét a hívekhez szólott a főpap, felhíván őket, hogy másnap az általa mondandó szentmisén lehetőleg számosan jelenjenek meg és imádkozzanak a főlzentelendő pécsi papnöveldekéért, hogy lelkes és kötelességtudó papok váljanak belőlök. A következő 3 napon pedig az új püspök Pécsen számos növendékpapnak adta fel az egyházi rendet.

* **Készülnek a polgármester választásra.** Még egy hét választ el a város életére nagyfonságú közgyűléstől, a melyen betöltik Nagyváradi város polgármesteri székét. Két jelölt van, akik közé csoportosulnak a törvényhatóság tagjai. Az egyik jelölt a helyettes polgár-

mester: Rácz Mihály, aki már két évtizedné hosszabb idő óta szolgálja a város ügyeit. Ösmeri a polgárság eddigi működését, s azért tömörül mellette. A másik jelölt: Dr. Bulovszky József kir. ügyész; alapos tudása mellett munkaszeretét, pontosságát, erélyességét nagyra becsüli mindenki. A választás közeledtével mindkét jelölt pártja nagyobb akciózt fejt ki, hogy jelöltjét diadalra segítse. A Bulovszky hívei szombaton értekezletet tartanak, a melyre a következő meghívót bocsátották ki:

Meghívás.

Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága csak azon t. tagjait, kik a polgármesteri választás kérdésében Dr. Bulovszky József ur jelöltsége és választása mellett foglalnak állást, tisztelettel felkérem, hogy f. hó 8-ik napján — szombaton — d. u. 6 órakor »Fekete sas» szálloda alsó éttermében tartandó értekezleten, politikai pártállásra való tekintet nélkül minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

Nagyváradon, 1897 május 6.

Hlálky Endre.

törvényhatósági bizottsági tag.

* **Az aradi g. kel. zsinat.** Az aradi g. kel. zsinatra a lapunkban már említettekén kívül még elutaztak a megyéből és Nagyváradról: Dumai Flórián ügyvéd, Oltanocz Nesztár belényesi lélkész, Papp Vazul belényesi esperes, Moga Illés robogányi esperes, Filipp Tódor esperes, Papp György ügyvéd, Nyegreann Demeter belényesi földbirtokos.

* **A nagyváradi honvédek őszi nagy hadgyakorlata.** Néhány nap előtt említettük, hogy a Nagyváradon állomásozó 4. honvédgyalogezred az idej őszi hadgyakorlatokat csak Nagyváradi környékén fogja elvégezni, mint most értesülünk, a honvédség nem városunk közelében, hanem Tata-tóváros mellett fog gyakorlatozni, hol a nagy hadgyakorlatokon II. Vilmos német császár a román, szász és szerb király is jelen lesznek. A nagyváradi honvédek augusztus elején indulnak a Dunántúlra.

* **A v. velencei kópárhuzammü.** V. Velenczén, a Körözs további elfajulásának megátalására épített kópárhuzammü építési költsége nagy költséggel terheli meg a szomszédos telek-és háztulajdonosokat, hozzájárulása czimén. Ezen hozzájárulást megállapították a part-hossz szerint, továbbá a fizetendő adó arányában Busch Dávid most előterjesztéssel élt, a melyben kimutatja, hogy az adó alapján megállapított hozzájárulás nem igazságos, mert vannak nagyobb épületek egyesek tulajdonában, a melylyek adómentesek pl. Knapp-féle téglavetőben munkás lakások, a nagy kőkemence stb. A főmérnök javasolja, hogy az ingatlanok, illetve épületek értékének becslése szerint állapítsák meg a hozzájárulást. A becsülöbizottságba a város és az érdekeltek 1—1tagot küldjenek s az elnököt a bíróság neveze ki.

* **A pénzügyigazgató jubileuma.** Szép ünnepélyt tartanak holnap a nagyváradi pénzügyigazgatósi tisztviselők. Papp Miklós pénzügyigazgatót jubilálják, ki ez évben töltötte be 25-éves szolgálati idejét. A pénzügyigazgatósi tisztikar, díszes ajándéktárggyal lepi meg, mely egy ezüst dohántartóból áll. Gyönyörtü ötvös munka, néhány szó felirattal. Az ajándékot holnap fogják átadni. Papp Miklós 1872 ápril 1-én lépett az állam szolgálataiba, kir. uradalmi irnoki minőségben 1875-ben már pénzügyi fogalmazónak lett kinevezve s fokról fokra haladt felfelé. Ez idő alatt Gyulafehérváron, Mármaros szigeten, Nagy-Szebenben és Nyitrán működött, mindenütt felebbvalói elismerésére s a társadalomnak mindenütt, egyik kedvelt tagja lett. Trencsényi pénzügyigazgatóvá 1891-ben lett kinevezve s 1895 május 27-én helyezték át Nagyváradra. Mindég lelkiismeretes pontossággal buzgólkodott s hivatását

mindég s minden alkalomkor betöltötte a felelősséget, de a díszes díszítésére pedig mindig részvétel. Annál szebb lesz a holnapi ünnepély, melyen a derék tisztviselő működésének huszonöt éves jubileumát ünnepelik.

* **Orvos választás Konyáron.** Folyó hó 3-án ejtették meg Konyáron a községi orvosi választást a dr. Balassa Károly lemondása folytán megüresedett állásra, melyre dr. Kesztenbaum József nyiregyházi nyugalmazott és kir. ezredorvost választották meg.

* **A budapesti orosz főconsul Nagyváradon.** Loow W. herceg államtanácsost budapesti orosz császári főconsulba nevezte ki ő felsége. A belügyminiszter erről értesítette a várost s felkérte, hogy a főconsult támogassa, ha Nagyvárad városától valamire nézve felvilágosítást kérne. Hasonló átirat jött tegnap Bihar megyéhez is.

* **Az újvárosi községi iskola telke.** törvényhatóság legutóbbi közgyűlésén az iskolaszék ajánlta, hogy az újvárosi községi fiú és leányiskola helyül vásárolja meg a város a Teleki-utcai Grünfeld-féle házat és telket. A közgyűlésen azonban felmerült a kérdés, hogy előnyösebb lenne az ev. ref. hitközségtől megvásárolni a város által jelenleg bérben birtos nem régen épített iskolát és a mellette levő óriási kertből a mennyi szükséges. Utasították a tanácsot, hogy erre nézve az ev. ref. hitközséggel tárgyalást kezdjen. Busch D. v. főmérnök megtekintette a telket s kijelölte, mennyire volna a kertből az iskola céljaira szükséges. Az ev. ref. hitközség ennek alapján tegnap benyújtotta ajánlatát a városhoz. Hajlandó az iskolaépületet a kijelölt kertterülettel együtt 20 ezer frtért a városnak átocsájtani. Az ajánlat szerint az udvar 1477 négyszög méter, a kert 3163 négyszög méter, s így az összes terület 4640 négyszög méter.

* **A nagyvárad kerületi főigazgató uton.** Nátafalussy Kornél kir. tankerületi főigazgató június 8-án Aradra utazik, hogy a 9 és 10-én tartandó főgymnáziumi és 11-én tartandó állami reáliskolai érettségi vizsgálatokon részt vegyen. A főigazgató jelenleg Belényesben van a főgymnázium vizsgálatára végett.

* **Konda Samu vasban.** A »László malom« bünperében szerepelt tettesek iránti érdeklődés már szunnyadóban van, midőn egyszer már ismét megemlékezhetünk arról. Konda elbuzásáról van szó. A már régen várt szállítást elrendelő miniszteri rendelet végre leérkezett a kir. ügyészséghez és Konda 5 fegyenc kollégájával, összelánczolva az éjjel szállították el a szamosújvári orsz. fegyintézetbe. A megvasalt csoportot 3 szuronyos őr és 1 fogházörmszámviselő kísérte s így Konda még álmában sem gondolhat ama boldog helyzetre, melyre a megugrott két társa jutott.

* **Jegyzőválasztás.** Hegyköz-szent-Miklós község nyugalomba vonult jegyzője helyett május hó 26-án fognak új jegyzőt választani. A kérvények e nap délelőttjéig adandók be a székhelyi főszolgabíróhoz. Kovács Zoltán Marczelhez. A választás a község házában lesz megtartva s mint halljuk, már hárman pályáztak az új jegyzőségre.

* **Konja Sándor távozása.** Konja Sándor ungvári dandár parancsnok, tegnap távozott el Nagyváradról új állomáshelyére. Megelőzőleg a »Zöldfa szálloda« nagy termében a 37. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett a tisztikar bucsu bankettet rendezett Konja tiszteletére, ki hosszú éveken át volt az ezred parancsnoka s egy gyönyörű albumot nyújtottak át neki, mely az egész tisztikar arczképeit tartalmazza. Konja a tegnap reggeli gyorsvonattal hagyta el városunkat s bucsuzására megjelent a pályaudvarnál az egész tisztikar s számos jó barát és ismerős. A tisztikar szép

virágcsokrot adott át az indóházánál a távozó Konjának. Az új ezredparancsnok Aulich Henrik tegnap érkezett az aradi vonattal városunkba. Fogadására a tisztikar kiment elébe a pályaudvarra.

* **Posta a Püspök-fürdőben.** A fürdő szezon már megnyitott a Nagyvárad mellett fekvő két hírneves gyógyfürdőben. A kellemetlen időjárás még akadályozza, hogy teljes pompájában élvezze a közönség a fürdők előnyeit, de a jó idő keletkezésével felporzol a szezon egész életkedvel. A Püspökfürdő pompás sétányai benépesülnek. A posta igazgatóság már intézkedett hogy a Püspök-fürdőben május 16-tól a posta hivatal megkezdi működését.

* **A nagy-rábéi szücs mester szerencsése.** Püspök-Ladányból írja tudósítónk: A Körösmezőről—Budapest felé haladó 1705. számú személyvonaton utazott tegnap Biri Mihály a nagy-rábéi szücs mester is. Harmadfél kilométernyire Püspök-Ladánytól kinyitotta a kocsit ajtáját, mert a feje szédült és friss levegőt akart szívni. Amint kihajolt, egy zökkenésnél kiesett a kocsiból, még pedig fejjel lefelé. Csodálatosképpen azonban semmi baja sem történt.

* **Uj internátus Debreczenben.** Debreczenben ez időszerint a legjelentősebb középítkezés Szent-Anna utcán folyik, a hol Svetics-féle leánynevelő intézet utcai homlokzatát tovább építik s az udvaron álló régi zsidó templomot átalakítják kényelmes internátussá. Az ötvenes években fürdőnek és vendéglőnek használták ezt az épületet. Fényes balkon színhelye volt akkor, később az ev. ref. hitközség szerezte meg s az emeleti részét templomul rendezte be; a földszinten pedig a rabbinus lakott meg a hitközség tartotta tanácskozóházait. Most pedig a róm. kath. zárdai iskolának lesz a jól berendezett internátusa s ezéla Schlauch bibornok 30.000 frtot adományozott. Az emelet középső részén szép kápolna két tágas hálóteremmel, melyek közül a nagyobbik 10.51 méter hosszú 8.50 m. széles, zongora s nappali szobával. A földszinten lesz egy 10.70 m. hosszú, 840 m. széles munkaterem, nagy ebédlő és négy más szoba. Az épület fedelén lévő s kettős háromszögből formált csillagot pedig egy kis tornyocska felé helyezett keresztel cserélik ki.

* **Hütlén cseléd.** Szabó Lajosné tegnap panaszt emelt, hogy cselédje, a kamarájából, több tárgyat ellopott s csak a cseléd távozása után jött rá a lopásra s feljelentése folytán, a rendőrség nyomában intézkedett s rövid idő múlva, minden valószínűség szerint, a rendőrség üde börtönéből is kivieszi részét, a hütlén dézsatündér.

* **Tilos a házalás.** Kaposvár és Nagybánya városok eltiltották falaik közt a házalást s erről értesítették tegnap a várost. A kereskedelmi miniszter e határozatukat jóváhagyta, azonban azt a kikötést tette, hogy bizonyos vidékek lakosainak szabad lesz ezentúl is mindkét városban a házalás.

* **Verekedés.** Tegnap délután a »rét« egyik korcsmájában két legény hatalmasan összeszóllalkozott egymással. Az utczára küldték őket veszekedni a korcsmáros s ők meg is fogadták a szót és az utczán kezdtek pofozkodni. Az egyik véresen távozott a harcztérről. Panaszt emelt a rendőrségnél, hol nyomában megindították a vizsgálatot.

* **Elveszett.** A főutczán tegnap délelőtt egy irományokkal és értékpapirokkal telt tárcza elveszett. A megtaláló sziveskedjék e talált tárgyat átadni a rendőrségnek, hol illő jutalomban fog részesülni.

Reminiszcenciák a M. D. Sz. nagyvárad kongresszusából.

— A debreczeni »Főiskolai Lapok« nyilatkozata. —

Egy pár hete, hogy elment városunkból az örökvidám, ifjú csapat, mely viritó jelvényekkel karöltve járta be a várost s öntött

élénkséget az egyhangu utcákban. Hogy Magyarország ifjúságának ittléte nem mult el minden nyom nélkül, hanem az itt töltött napok kedves emlékeket ébresztenek az arany ifjúság szívében még hetek multán is, annak legszebb bizonyítéka az a lelkes hang, mellyel a debreczeni »Főiskolai Lapok« foglalkozik a nagyvárad diákkongresszussal.

Legelsőbben is megemlékezik ama szíves fogadtatásról, melyben a város közönsége az ideseregülő ifjúságot részesítette.

»A város úgy fel volt lobogóva, mintha legalább is minisztert vártak volna. Még a legszerényebb kongresszistában is dolyfős önértetet fakasztott az a nagy lobogó-pompa: Csak nagy sor az, mikor összeseregél a mi kongresszusunk!«

»A családok felette szívesen láttak bennünket. A vendégszeretletben némelyek annyira mentek, hogy állandóan kocsit is tartottak vendégeik számára, — illetve átengedték a magukét. S a figyelemnek, szíveseknek mennyi kedves jelével vettek körül minket!«

De legterjedelmesebben foglalkozik a lap Schlauch bibornok áldozatkészségével, valamint a kongresszus díszgyűlésén elmondott beszédével, melynek igéi igazán termékeny talajra hullottak, az ifjúság fogékony szívébe s itt édesmesnek tartjuk ez önzetlen nyilatkozatát a kálvinista ifjúságnak egész terjedelmében ide igtatni:

»22-én délelőtt Schlauch Lőrincz biboros ő Eminenciája, a kongresszus védnöke, ki mint a város, 500 frtot adott a kongresszus költségeire, — csöndes misét tartott a premtörök templomában. Jelen voltunk rajta mi kálvinisták is teljes számmal. Innen átmentünk a főgymnázium dísztermébe, hol a kongresszus ünnepélyesen megnyitottat.

Ide közönség is nagy számmal jött, — hölgyek, férfiak egyaránt, — nem tudom, a kongresszus kedvéért-e, avagy az aranyozásu biborost hallani.

S tartott a védnök oly remek beszédet, mely a remek beszédeknek is gyöngye.

Ugy olvasta fel papírosról, — de volt alkalmunk rögtönzését is hallani.

Megjegyzem, a biborosnak igen kedves, jóságos, barátságos arca van. Hangja szép, érczes s szemeiben az örökifjúság tüze lángol.

Leggyönyörűbb volt talán beszédének bevezetése, azt az »arany fonal«-at fejtette ki benne, mely őt, az aggot velünk fiatalokkal összefűzi.

Ez önzetlen s minden mellék intenczió nélküli szavak legszebben demonstrálják az ifjúság szeretetét az agg főpap iránt.

A közlemény aztán sorba veszi az ünnepélyeket, az itt töltött idő eseményeit s végre a nagyvárad sajtónak a következőkben mondható köszönetet a M. D. Sz. iránti érdeklődéséért:

»De még van mondani valóm. A kongresszus nem mondott köszönetet a nagyvárad sajtónak. Vannak olyan hivatások és életpályák, a melyektől csak követelni szeret a világ s a melyeknek munkásai ha érdemeiket szeretik, azt mondják rá, hogy kötelességüket teljesítették.

A nagyvárad sajtó különös érdemeiket szerzett a kongresszus ügyéért tett fáradozásában. — Aprólékos figyelemmel, gondoskodással fölbresztette a közönség érdeklődését, ébrentartotta s gyümölcsözővé tette. Ritka lelkiismeretességgel beszámolt a kongresszusnak minden fontosabb mozzanatáról.

De hát kötelessége volt. Talán én is kötelességet teljesítek, mikor ez uton is többek nevében köszönetet küldök nem a kötelesség teljesítéseért, hanem azért az igazi barátságért, szeretetért és lelkesedésért, melynek tüze a nagyvárad sajtónak miniket illető mindegyik hasábjáról felragyogott.«

A párisi katasztrófa.

A rettenetes szerencsétlenség ügyében megejtett vizsgálat kezdi napfényre hozni a katasztrófa részleteit. A szomorú statisztika ugyszólván óráról-órára módosul és ki tudja milyen végösszeget ad. Eddig 123 a bazárban bennégettek száma,

kik közül agnoszkáltak 75-öt. A rendőrségnél 143 egyén eltűnéséről tettek jelentést. A tűz eredete felől most már csaknem bizonyosan megállapítható, hogy azt a Kinematograf kénsav tartója okozta, mely nem volt légmentesen elzárva és egy szikrától felrobbant. Az alenconi hercegnő-tragikus halála által mélyen sujtott királynénak az arisztokraczia együttes részvét-nyilatkozatot fog. átnyújtani. Páris mély gyászát a bezárt színházak is szomorúan tolmácsolják.

Mai távirataink így szólnak:

Páris, máj. 6. (Saj. tud. táv.) Mint a Soir jelenti, a vizsgálóbíró Bertulus a szerencsétlenség színhelyén robbanó anyagokat talált.

Páris, máj. 6. (Saj. tud. táv.) D'anlau k. a., a ki abban az elárúsító boltban volt, amelyben az alenconi hercegnő, sértetlenül megmenekült és a »Figaro« munkatársának a következőket mondotta: »A tűz kitörésének pillanatában oda szoltam a hercegnőnek: Imádkozunk magunkért. A hercegnő, a ki főleg arra gondolt, hogy a környezetében levő fiatal hölgyeket megmentse, a legnagyobb nyugalommal válaszolt: Menjén gyorsan előre, értem ne csináljon semmit, én utoljára megyek. Ezek voltak a hercegnő utolsó szavai, és mialatt a legnagyobb hidegvérrel az utasításait megtette, a tűz már köröskörül pattogott. Az Alenconi palotában a kitett ívet eddig 5300-an irták alá. A rendőrségnél eddig 146 eltűntről tétetett jelentés, de nincs megerősítve, hogy valamennyi a gyilkos tűzben halálát lelta volna. Szombaton a temetkezés napján az összes állami színházak zárva maradnak. A tűz színhelyén 90,000 darab tárgyat találtak eddig, közöttük sok erszényt, ékszert, szemüveget és könyvet. Tegnap a romok közül egy gyalogos tiszt kardját is kihúzták. Lehetségesnek tartják, hogy a tűz a cinematografból elrepült szikra által is keletkezhetett.

Páris, május 6. (Saj. tud. táv.) Bertulus a vizsgálóbíró a kinematograf helyén egy nagy üveg darabra akadt, mely állítólag robbanó folyadékkal volt megtöltve. Az eddig felismertek hivatalos lisztája ismét sok előkelő nével szaporodott. A comedie Francaise, az Opera és az Odeon ma zárva maradtak. A többi színházak üres nézőtér előtt játszottak. A nagy kávéházak a boulevardok mentén egészen néptelenek. Az odaveszettek közt vannak a vakok-intézetének növendékei, kik a bazáron az intézetükben készült iparczikkeket árulgatták.

Páris, május 6. (Saját tud. távirata.) Az alenconi hercegnő holttestét a fogorvosa ismerte fel. Fia a vendomi herceg leborult a holttestre s elszenesedett arcát össze-vissza csókolta: »Ez az én szerencsétlen anyám.« A holttestet a Szt. Filips templomba vitték s az utczákon a közönség mindenütt kalap levevé haladt el mellette. A hercegnő bazárjában működők 22 hölgynek kivételével mind benne égtek. A pápa megbizta a párisi nunciust, hogy fejezze ki részvétét. Részvétüket fejeztették még ki a csár, a csáznés Vilmos császár, ki a gyászistentiszteleten is képviselteti magát Radzivil követtel.

EGYESÜLETEK.

Két új egyesület egy községben. Ugy látszik Bakonszeg község megirigylte Nagyvárad városnak dicsőségét, melyet az egyesületek városának gunyolnak s egyszerre két új egyesület alapszabályait terjesztette fel a belügyminiszterhez megerősítés végett. — Az egyik a »Bakonszegi polgári olvasó kör«, melynek

elnöke Baróthy Béla, alelnöke Tóth Imre, jegyzője Borbély Imre, pénztárnoka Tarjányi Gergely, könyvtárnoka Lovadi Imre és tiszteletbeli elnöke Nadányi Miklós p.-kovácsi földbirtokos; a másik egyesület a »Bakonszegi népdalkör«, melynek elnöke Baróthy Béla, pénztárnoka; Kovács Gábor, karmestere Borbély Imre.

Új temetkezési egyesület. Zsadány községben új temetkezési egyesület alakult. Elnöke: Nagy Imre községi jegyző, alelnöke: Német János, jegyzője: Győrössy István, pénztárnoka: Hegyesi Gergely.

IRODALOM.

— **Trilby.** Regény írta George du Maurier. Fordította Szerdahelyi Sándor. Második olcsó kiadás. Budapest. Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság. 1891. Ára 1 frt 20 kr. »Pallas« könyvkiadóhivatal. Budapest V. Kálmán utca 2. Ez a könyv az ötvenes években fölbujzzott ugynevezett »Magdolna« irodalom egyik terméke. Illett ahhoz a korhoz, a liberalismus fénykorához, a hatvanas, hetvenes évekhez, gyönyörűséget találni a bűnnek nem kimentésében, de glorifikációjában, amely legpregánsabb kifejezését Dumas fils »Kaméliás hölgy«-pen lelta. Ha azonban most a század vége felé, midőn hála Istennek jobb irányok születését tapasztaljuk, mégis oly nagy sikert ér egy mű, mert ez, (magyarban is második kiadás), hát ez szomorú jele annak, mily mélyen sülyedtünk a pornografia fölkarolásába. Milyen sikert fog elérni dramatizálása a Vígsházban, nem tudjuk. De azt tudjuk, hogy annak az intézetnek orfeumos allure-jait a közönség egynehány or félreismertetlenül rosszalotta pedig a »legsötétebb« Lipótváros ékesíti az a kis barock vagy inkább roccoco palota. Ezek után olvasóink föl fognak bennünket menteni attól, hogy részletezzük Trilbynek, egy párisi angol grisettenek történetét, aki a Quartier Latin büzhödt levegőjében nő fel s mint modell keresi meg kenyerét, majd világhírű énekesnővé lesz, míg egy londoni előadás alatt idegrázkódás következtében el nem vesztí hangját s félig meddig az esztét is. Nem irigyeljük irodalmi izlését annak, aki a Quartier Latinban, a párisi élet erkölcselensége egyik főtanyájának rajzára kíváncsi. Magunknak nagy önmegtágadásba került keresztül vergődni rajta. A mű erkölcsi színvonala körülbelül alacsonyabb a Kaméliás hölgyénél s egy fokkal magasabb mint a Félshűzeké. Rosszabb mindkettőnél abban, hogy vallástalanságot prédikál, mert Trilby vallomását egyébként nem nevezhetjük. A többit — bizonyára elengedi nekünk az olvasó.

SZÍNHÁZ ES MŰVESZET.

Durand és Durand.

(—n.) Igen csekély számú közönség mulatott tegnap a két Durand egy hallgatóságos hazugságból eredő, mulattató helyzetén, hanem a ki ott volt, nem bánta meg; nem mintha az előadás oly magas nívón állott volna, hogy szó ne férne hozzá, de maga a darab annyira gazdag kaczagtató jelenetekben, hogy egészséges kedélynek lehetetlen fel nem derülni s részt nem venni az általános derültségben.

Első helyen kell felemlitenünk Kovessy-t a Coquardier szerepében aki ma is excellált. Tompának (a fűszeres Durand) jó partnere volt Méssáros Gizában, aki ha egy kissé természetesebb, semmi kívánni valót nem hagyott volna fenn.

Bácsné a De la Haute Tourelle-né szerepében kitűnő volt. Nem mondhatjuk ugyanezt Hegyesiről, aki a dadogó kliens szerepében meglehetősen tulzott.

A Balla Kálmán játéka előkelő, nyugodt, kár, hogy tegnap kissé színtelen alakítást nyújtott az ügyvéd Durand szerepében.

Ma a »Cziterás« megy, a főszerepben Rontay Boriskával.

SPORT.

Vívómesterek perlekedése A nagyvárad diákkongresszus alkalmából rendezett vívóversenyre vonatkozólag a következő nyilatkozat közzétételére kértek fel bennünket:

»A nagyvárad vívóakadémiára vonatkozó nyilatkozatra a következőket jelentjük ki: Mi sem Porteleky László dr. urat, sem a »magyar atletikai klubot« mint amateur egyesületet, nem tartjuk hivatottnak arra, hogy vívómestereknek mérkőzéseket rendezzenek és azok felett ítéletet mondjanak, vagy okleveleiket fölbírálják. Mi Santellivel nem mint versenyvivők, hanem mint mesterek »akadémiát« vívtunk, Santeli kihívását azonban mint a magyar kardverseny vivői »voltage« is elfogadjuk, a versenyvívás május hó 27-én Kolozsvárott lesz megtartva, illetékes juri előtt, amelyre a »magyar atletikai klub« tagjait is szívesen látjuk tanítványainkkal való barátságos mérkőzésre. Nagybudafalva, Vermes Lajos egyetemi vívómester, Kükemezői Kükemezey Árpád vívómester.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

19.

— Ami azt illeti, Daishynek nagyon jó szíve van.

— Akkor még sokat lehet tenni — felelt Leonora olyan arcz kifejezéssel, mintha biztosan tudta volna.

— Igen! mikor kegyed leányom mellett ült, szép külseje, finom modora bámulatba ejtett.

Leonora könnyedén meghajította magát s így szólt:

— Dunolly ur, Köszönöm a bókot, nem vagyok hozzá szokva.

— Nem azért mondtam, csak egyszerűen azért, hogy így megértessem kegyeddel, hogy gfelel mekivánalmaimnak.

— Ugyanezt mondta ön a többieknek is, kik előttem itt voltak.

— Nem! A legtöbb nem jött tovább az előszobánál. A többivel egy nap alatt tisztában voltam; de kegyed egészen más mint azok voltak.

Leonora elpirult, kielégített büszkeségének jele volt, hogy sápadt arcza kissé színesebb lett, szemei fénylettek.

Mac Dunolly csodálva felejtette rajta szemét; úgy találta, hogy a kisasszony tökéletesen oda illik az ő termeibe, s kár volna ilyen szép diszt elveszteni.

— Nem tudom miért! — szólt aztán Leonora — szegény leány vagyok, jó nevem van, diplomám, ez az egész!

— Több mint a mennyire szüksége volna! Azonban elvesztettem a fonalat, . . . mit is akartam mondani? O! igen! A mint kegyed ott Daishym mellett ült, összehasonlítást tettem, s ezt gondoltam magamban: Mind a kettő a női nemből, egyik gyermek, másik nagy leány. az utóbbi talán 6 évvel idősebb az elsőnél. Mind a kettő sokat kapott a természettől, de mégis mily nagy a különbség. Nem lehetne-e lányomat kegyedhez hasonlóvá tenni?

Hogy olyan szép lesz-e az kérdés, de legalább maga viseletében modorában lenne olyan. Akkor olyan szerencsés lenne. Mit ér a sok pénz, ha olyané mint egy orangutang? Megteheti azt, hogy eme arany darabnak olyan fényt adhasson mint a milyen kegyednek van?

Leonora a szoba tetejét nézte, melyre virágok, ámorkák, fülemülék, galambok, voltak festve, gondolatait iparkodott összeszedni.

— Hogy bizhatja ön ezt rám, holott olyan válogatós? — kérdé anélkül, hogy szemét levette volna a plafonról — óriás munka volna, én azonban fiatal vagyok és tapasztalatlan.

— Oh nem! Irtózik tőle? Fölötte nagynak találja a dolgot?

— Hogy az igazat megvalljam, nem szoktam kicsiségekől megijedni. Épen a nehézség hat rám vonzó erővel, és így az ön gyermekében is találtam valamit, mi őt vonzóvá teszi a feladatot pedig csalogatóvá.

Tulajdonképen rá sem gondolt; szavai megtették a várt hatást.

— Oh igen a gyermek nagyon jó, szeretetre méltó. Hálás csak meg kell az utat szívéhez találni.

— Szeretettel sokra lehet menni, de — most erősen az ur szeme közé nézett — azt kikötöm, hogy ellenem senki ne dolgozzék, egészen szabad akarok lenni a nevelés módjában.

(Folyt. köv.)

Pharzalus előtt.

Edham pasa átvette a vezényletet az összes török csapatok felett és személyesen vezeti azokat döntő rohamra Pharzalus ellen, hol a görög sereg ismét erős állást foglalt. Az elővédek már össze is ütköztek és (mint a kisebb csatákban rendszeren) ezuttal is a görögök győztek. Konstantin trónörökös személyesen részt vett a harcban és bátor fellépésével lelket öntött egész csapatába; kik a csata végzetével lelkes óvációt rendeztek fővezérüknek, ki egy csapásra újra népszerű hőse lett nemzetének.

Velesztinó mellett szintén megújult a küzdelem s eddig még ezen a ponton is a görög fegyverek neszén van a hadiszerencse.

Távirataink máról a következők:

Részletek a pharzalusi csatából.

Athén, május 6. (Saját tud. táv.) A csata Pharzalusnál tegnap délután 8 órakor kezdődött és naplementéig tartott. Az ellenség támadta a görög előőrsöket, mely a tulerő elől folytonos harc közt a jobb szárnyra huzódott vissza. Az ágyuharc nagy távolságról rövid ideig tartott. A török gyalogság nagy rendben nyomult előre és sikerült tért nyernie, a görögök azonban nem sokáig késlekedtek és megállásra birták őket. A trónörökös folyton a tűzvonalban volt és jelenlétével feltűztele a katonáit. Miklós herceg pedig a jobb szárnyon küzdött ütegeivel két török üteg ellen, hidegvére tüzeire is átragadt. A török hadtest azonban, mely a jobb szárnyat megtámadta 15,000 emberből állt s a török ágyuk nemcsak számban, de kaliber dolgában is felülmúlták a görög ütegeket s a görögöknek ennek dacára is sikerült állásaikat megvédeniök. A törökök érzékeny veszteségeket szenvedtek. A csata befejeztével a görög katonák viharosan megéljenztek vitéz vezérüket, a trónörökösöt.

Harcz Velesztinó előtt.

Athén, május 6. (Saját tud. táv.) A harc Velesztinónál tegnap reggel kezdődött és 4 óráig tartott délután. A törökök tulnyomó erővel és ismételve támadtak. Az attakot a görög gyalog és lovas csapatok és 2 hegyi üteg visszaverte. Az ellenség vesztesége igen nagy. A harcban több mint 10,000 török vett részt. Smolenszky dandárnok a támadás ismétlődését várja.

Kisebbs győzelem.

Athén, május 6. (Saját tud. táv.) A Pharzalus melletti harcok felől a következő részletek érkeznek: Egy 2000 főnyi török sereg tűzértségtől és lovasságtól támogatva megtámadta a trónörökös által vezényelt kisebb számú görögöket. A görög előőrsök eleinte visszahúzódtak, de azután visszaverték a tá-

madást. A minisztertanács erről értesülve a következő üdvözlő sürgönyt küldte a trónörökösökhez: »Ön méltóan ünnepelte meg a király nevenapját.« A trónörökös közölte a sürgönyt a csapatokkal, hozzátéve, hogy méltóknak mutatták magukat a haza bizalmára. A török ágyuk Pharsalus pályaházát rommá lőtték. Volóval megszakadt a vasuti közlekedés. A törökök holnap nagyobb erővel támadnak.

Csata Pharsalusnál.

Athén, május 6. (Saját tud. táv.) A görög előőrsök Pharsalusnál élénk puskatüz után visszahúzódtak az összpontosítási vonal felé. A harc több óráig tartott. A pharsalusi hadtesthez csatlakozó trónörökös a legelső sorban harczott és a katonák bátorságáért hangoskn megéljenztek. A jó állásban levő török ágyuk golyói a városig értek. A törököket végre visszaverték. A harcztéri híreket itt nagy megnyugvással fogadják.

A törökök előnyomulása.

Larissa, május 6. (Saját tud. táv.) A csapatok most végzik az utolsó mozdulatokat az összpontosítás érdekében Edhem pasa táborokara és az idegen attáchék kíséretében ma hagyta el Larissát, hogy személyesen vegye át a vezényletet. A törökök még ma összeütköznek a görög csapatokkal. A 6. divízió Pharsalus ellen nyomul. Ugy hírlik, hogy a görögök fegyverszünetet kértek. Edhem pasának teljhatalma van a portától.

Sándor szerb. király Cettinjében.

Cettinje május. 6 (Saj. tudósítók. táv.) A mai udvari diszebédén Miklós fejedelem és Sándor király felköszöntötték egymást a kölcsönös és őszinte barátságra ürtve poharat. Ebéd után mindketten kimentek az erkélyre és megköszönték a nép ovációt.

Botrány Reichrathban.

Bécs, május. 6. (Saját. tudósítók. táv.) A mai nap ismét szép botrányoknak volt tanuja a Reichrat ülés terme, még pedig az új nyelrendelet miatt úgy annyira, hogy a németek és csehek ököllet mentek egymásnak.

Urbéri per.

Budapest, május. 6. (Saj. tudós. távirta.) A Bánfiak nagy urbéri perében melyben Bánffy Dezső br mint a közbirtokosság elnöke a felperes, a kuria most hozott ítéletben. A kuria részben helyben hagyta részben módosította a tábla ítéletét.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvész Debreczenben. Debreczen városa tegnap arról értesítette Nagyváradot, hogy mivel a városban kiütött a sertésvész, Debreczen minden heti és havi országos vásárára sertések felhajtása további intézkedésig tilos.

Zárlat alá került és zárlat alól feloldott községek. Biharvármegye két községét helyezték legujabban sertés vész miatt zárlat alá. Nagyléta községét azonban a zárlat alól feloldoták. Nem tudjuk, mikor lesz már vége ennek a zárlat alá helyezésnek és feloldásnak s mikor lesz ismét szabad minden piac.

Nagyvárad hetivásár

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1897. május hó 4-ik napján tartott vásárban eladott természetények és élelmiszereknek.

Tiszta buza 7.10 Uj buza 7.10 Kétsz. buza, 5.70—5.50 Rózsa 5.60—5.50 Árpa 4.10—4.00. Zab 5.20—5.00 Tengeri 3.50 uj 3.40 Borsó 15.—

Lenese 16.00 Bab 7-70. Köleskása 12.00 Burgonya 2.60. 100 kiló Lángliszt 13.50. Zsemlyeliszt 13.00 Fehérkenyér liszt 12.40 Barnakenyér liszt 11.40 széna fuvarral 2.60. Szalma fuvarral 1.60 Szalona 58.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr, alom-szalma —04. 1 köbm. bikkfa 3—, tölgyfa 2.80 cserfa 3.30 100 kiló Marha hus —52, Öntött gyertya —54, Lámpaolaj —50. 1 liter Ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34, Szilva pálinka—80, Szesz —85. 1 mm. kőszó 10.70 nyers fagyú 25—, olvaszt. fagyú 35—, szappan 24.—, birka gyapju —00 magyar gyapju 00—. Egy hektoliter ó-bor 32.00 uj bor 21—, mész 1.30, kemény faszén 1.80, puha faszén —, kendernag 7.60 köles 6.00 lepcze 00.00, dió 20—, mogyoró —, aszu szilva 24.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 12, szalonna 64, sertésus 56, juh-hus 34, veres hagyma 8, fog-hagyma 29, bors 1-10, paprika 1-30 barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 0.00 mm. Luczernvmag —, frtíg, 1 mm. Lóhere —, — 1 mm Burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1897. évi május hó 4-ről: Tiszta buza körülbelül 350 hltr, kétszeres buza 60 hltr, rozsa 300 hltr, árpa 50 hltr zab 100 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 400 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 80, sovány 250, süldő 300, malacz 700, hizott marha 10, jármás ökör 370. fejős tehén 260, borju 194, bivaly 6, juh és cecske 500 ló 272.

Marha ártáblázat 1897. május hó 4-ről egy pár első rendű jármás ökör 310—365 egy pár másodrendű jármás ökör 235, 290 egy pár harmadrendű jármás ökör 140, 230. 1 pár fejős tehén 110—220. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 64—86 1 drb vágó tehén 150 kgr. 44—65, 1 drb. veres borju 8—14 1 drb. fél éves borju 20—29. 1 drb egy éves borju 27—36. két éves borju 35. 66. 1 drb. hizott sertés 60, 90. 1 pár fél éves 21. 27 1 pár egy éves sertés 43 52, 1 pár két éves sertés 65, 90, egy drb. jó igás ló 60 105, 1 pár ökörbőr 16—22. egy pár tehénbőr 11—15 borjubőr 4.00—6.50, 1 pár ló bőr 5.—10.

SZERKESZTŐI POSTA.

Castor Helyben. Másodszor kapjuk már meg ezt a dolgot, amely némi túlzással van ugyan írva, de sok igazság is van benne s amellet szép nyelvezettel, meglepően kedves hasonlatokkal élénkítve. De egyrészt nincs most erre semmi különös alkalom, másrészt pedig úgy emlékszünk, hogy nem régebben éppen ilyesfélét olvastunk egy másik lapban. Utánna nézünk előbb a dolognak.

NAGYVÁRAD SZINKÖR.

Bérlet 4-ik szám.

Bérlet 4-ik szám.

Páros.

Páros.

Nagyvárad, 1897. évi május 7-én,
az arad-nagyvárad színtársulat által:

A CZITERÁS.

Nagy operette.

SZEMÉLYEK:

Kukurillo, kormányzó — — — —	Kövessy Albert.
Kukurilla, a felesége — — — —	Tolnainé.
Kukurilla a leányuk — — — —	Ámon Margit.
Rikárdó, bujdosó királyfi — — — —	Déri Jenő.
Arisztó Rikárdó híve — — — —	Csatár Győző.
Pabló, cziterás, — — — —	Pintér Imre.
Rozetta, a kedvese — — — —	Rontai Boriska.
Generális — — — —	Czakó Vilmos.
Gol Tamás } titkos rendőrök — — — —	Hegyessi Gyula.
Pol Tamás } — — — —	Pesti Kálmán.
Dáma — — — —	Szabó Laciné.
Kamarás — — — —	Némethi.
Poroszló — — — —	Kulcsár.
Vendéglős — — — —	Balla Imre.

Kezdeté fel 8, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, 1897. évi május hó 8-án,

Itt először:

A GYIMESI VADVIRÁG.
1000 frtos pályadíjat nyert népszínmű.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Villany világítás!

SZENT-LÁSZLÓ GYÓGYFÜRDŐ

(PÜSPÖK-FÜRDŐ)

NAGYVÁRAD MELLETT.

Az ezredéves kiállításon e fürdő a *nagy arany érmet* nyerte.

Vasut- távirda- és posta-állomás helyben.

Telefon-összeköttetés Nagyváráddal.

Hazánk legrégebbi gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R° kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükör-fürdők, kabin és mór földes fürdők, a gyógyeszközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek. Nagy sétányok. Tekepálya.

Fürdőzésre javalva van: az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi loboknál, csonttörések és ficzások után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitűnő sápkor, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógyógymódnál, calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitűnő hatásu **görvély** és **angolkór**nál légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrászda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, táncvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor térzene.

Évad: május 1-től szept. 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30% ármérséklet.

Kitűnő magyar konyha áll rendelkezésre. Tisztán kezelt erdélyi és érmelléki borokról gondoskodtam.

A vendégek részére szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olcsó és jó élelmezés, kényelmes lakás, napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát s pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

CZEGLÉDY SÁNDOR

fürdő-bérlő.

147-9-0

Villany világítás!